

STYRKET PÆDAGOGISK LÆREPLAN

Dagtilbudsområdet

Indhold

Indhold	2
Hvem er vi?	3
Læreplansblomsten	6
KVALid	7
Børnesyn	8
Dannelse og børneperspektiv	9
Leg	9
Læring	10
Børnefællesskaber	10
Pædagogisk læringsmiljø, herunder arbejdet med fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljøer	11
Forældresamarbejde	11
Børn i udsatte positioner	12
Sammenhænge, herunder inddragelse af lokalsamfundet	12
De seks læreplanstemaer	13
Evalueringskultur	13
Alsidig personlig udvikling	14
Social udvikling	15
Kommunikation og sprog	15
Krop, sanser og bevægelse	15
Natur, udeliv og science	20
Kultur, æstetik og fællesskab	21

Hvem er vi?

Her præsenteres institutionen.

Den selvejende institution

Dronninglund Børnehave

Hybenvej 10

9330 Dronninglund

Tlf.: 99455742

Hjemmeside: <https://drlbh.dk>

Fakta om Byens Mindste og Ældste Institution:

Dronninglund Børnehave startede 1. november 1968, som den første daginstitution i gamle Dronninglund Kommune. En kreds af private tog initiativet hertil og børnehaven blev opført med stats- og kommunestøtte på en grund skænket af Dronninglund Håndværker- og Borgerforening. Børnehaven er byens mindste og ældste institution.

Dronninglund Børnehave er en selvejende institution, som har drift overenskomst med Brønderslev kommune. Lovmæssigt har kommunen også tilsynspligt med institutionen. Det betyder, at institutionen er finansieret af det kommunale budget, men drives af en forældrebestyrelse. For at drive en selvejende institution er det vigtigt med en stærkt engageret bestyrelse.

Institutionen er normeret til 49 børn pr. 1. januar 2023.

Der var engang..... sådan starter alle gode eventyr, også eventyret om vores Børnehave.

Når I træder ind i vores hus, vil I opleve, at de fysiske rammer bærer præg af at have eksisteret i 55 år, men I vil også opleve en Børnehave med sjæl, en Børnehave der gennem årene har fået en helt speciel DNA. Det er ikke kun husets sjæl, men også de mennesker der har deres daglige gang i Børnehaven og som brænder for stedet og de værdier stedet indeholder.

Vores forældregruppe er helt unik – hvis der f.eks. er sne på parkeringspladsen om vinteren, så kan der godt være ryddet, når vi møder ind på arbejde kl. 6.30, fordi en far lige kørte forbi med sin lille maskine. Der er en helt speciel gensidig omsorg og respekt der "oser" fra person til person gennem huset, og sætter små spor efter sig blandt børn, forældre og personale – husets sjæl/DNA, som er så svær at sætte præcise ord på, men som summer hele tiden.

I dagligdagen vil I møde et personale som er engageret, nærværende og som VIL jeres børn, deres trivsel, udvikling og som VIL jer som forældre. I vil opleve, at vi ser forskellighed som en ressource, og at vi har stor respekt for vores opgave som pædagoger og medhjælpere i Dronninglund Børnehave. I vil møde personale, der på hver sin måde, varetager jeres barns behov ud fra de mål, værdier og rammer, som I kan læse nærmere om her i vores pædagogiske plan.

I vores institution er der kun ansat mennesker som kan lide børn, mennesker som oses af nærvær, tryghed, omsorg og som har en god portion humor. Det lyder måske banalt, når du læser det, men det er det bestemt ikke. Når vi har en bevidsthed om, at det er nogle af

de vigtigste parametre, så afspejler det sig i alt, hvad vi gør. Det definerer, hvem vi er, hvad vi ønsker at tilbyde børnene, og hvordan vi ønsker at gøre det.

Vores ønske er at forblive en lille Børnehave hvor alle kender alle – stedet hvor relationer er i front, og hvor der er tid til fordybelse, sjov og ballade, udvikling, ro og en snak med forældre om stort og småt.

Velkommen til Dronninglund Børnehave.

Her præsenteres status på det løbende arbejde med den pædagogiske plan.

Arbejdet med den pædagogiske plan gik for alvor i gang i Dronninglund børnehave i 2019. Her blev planen fortrinsvis udarbejdet af daværende leder, som gjorde et stort stykke arbejde i at lave det skriftlige ud fra de ting der blev arbejdet med i det daglige pædagogiske virke.

Den pædagogiske plan blev herefter revideret og for første gang offentliggjort på børnehavens hjemmeside i 2020-2021. Som første gang var det også en leder indsats som gjorde at den pædagogiske plan blev til.

Denne plan blev efterfølgende evalueret og denne evaluering er offentliggjort på hjemmesiden i 2022. Evalueringen bærer tydeligt præg af diverse lederskift og der er derudover et tydeligt billede af at corona har haft sin indflydelse på den pædagogiske praksis i hverdagen.

I mellemtiden har det nuværende personale haft et stort ønske om at være en del af udarbejdelsen af den pædagogiske plan fremadrettet, så den kan bruges som et dynamisk arbejdsredskab fremadrettet. Førhen har planen egentlig bare eksisteret som et stykke papir, men der er ingen i personalegruppen, som har haft nogen form for ejerskab i den, hvilket har vanskeliggjort implementeringen af det skrevne i dagligdagen – og den har ikke fungeret som et støttende pædagogisk redskab. Det har vi besluttet at lave om på.

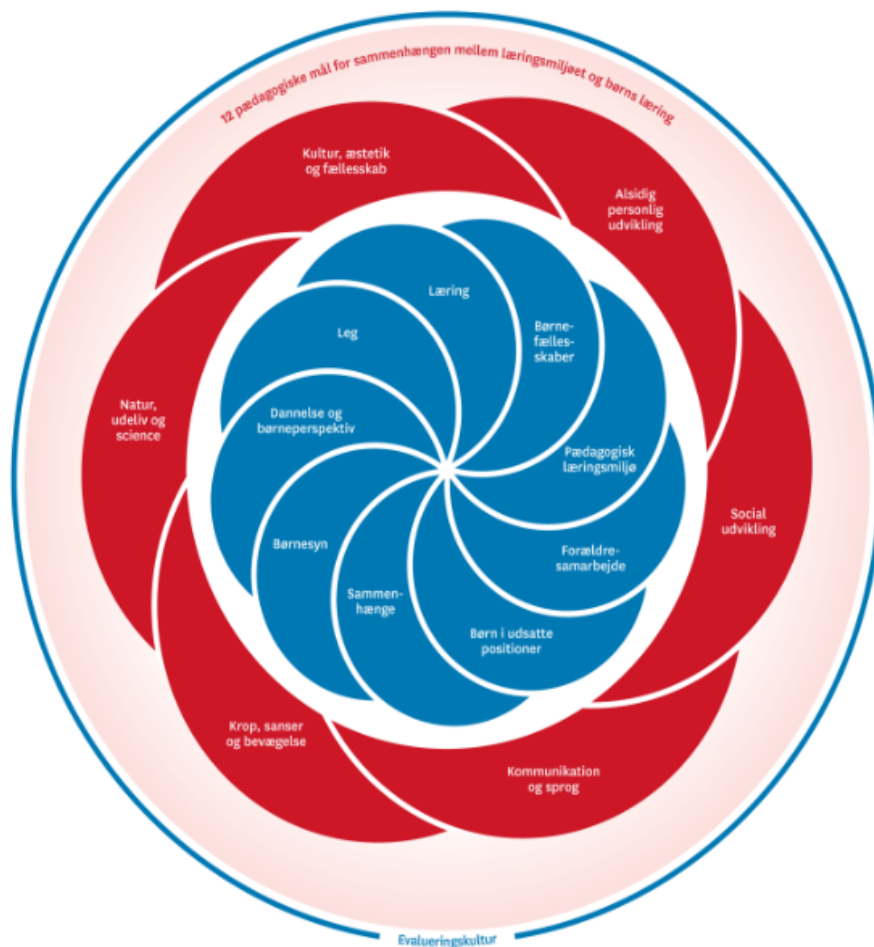
I den forbindelse har vi løbende på personalemøder arbejdet målrettet med at få talt ind i hvad vi forbinder med Dronninglund Børnehave. Hvad er vores værdier, børnesyn, hvad tænker vi i forhold til læringsrum, evaluering, læreplanstemaer, forældresamarbejde, sprog, sproglig stimulering osv. Hvad ønsker vi at formidle i vores pædagogiske plan, hvad kan vi stå inde for, hvordan arbejder vi og hvordan vil vi gerne arbejde målrettet fremadrettet.

Derudover har vi den pædagogiske plan som et fast punkt på bestyrelsesmøder fremadrettet, så vi også får inddraget den i bestyrelsesarbejdet – hvilket især er vigtigt idet vi er en selvejende institution, hvor bestyrelsen har en stor og vigtig rolle i vores hverdag.

Det er en stadig igangværende og meget spændende proces, og vi har besluttet, at vi vil offentliggøre vores arbejde med den pædagogiske plan skridt for skridt på vores hjemmeside.

Læreplansblomsten

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et dynamisk dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde. Seneste opdaterede version af læreplanen lægges på institutionens hjemmeside hvert andet år, men kan rekvireres ved kontakt til dagtilbudsleder/dagplejepædagog. I løbet af de to år, er læreplanen et arbejdsredskab for dagtilbuddet hvor planen gennemgår løbende evaluering og justering. Det fremgår af den pædagogiske plan, hvordan der hele dagen arbejdes med at etablere inkluderende læringsmiljøer og børnefællesskaber, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børn de bedste muligheder for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, der består af en række centrale elementer der er kendetegnende for den forståelse og tilgang hvormed der arbejder med børns udvikling, dannelse, læring og trivsel. Centralt i dette er Brønderslev Kommunes Børnesyn, hvorfor dette præsenteres indledningsvist.

De pædagogiske læringsmiljøer beskrevet i denne pædagogiske plan er tilrettelagt, så de inddrager hensynet til børns perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet og til den aktuelle børnegrupes sammensætning og forudsætninger.

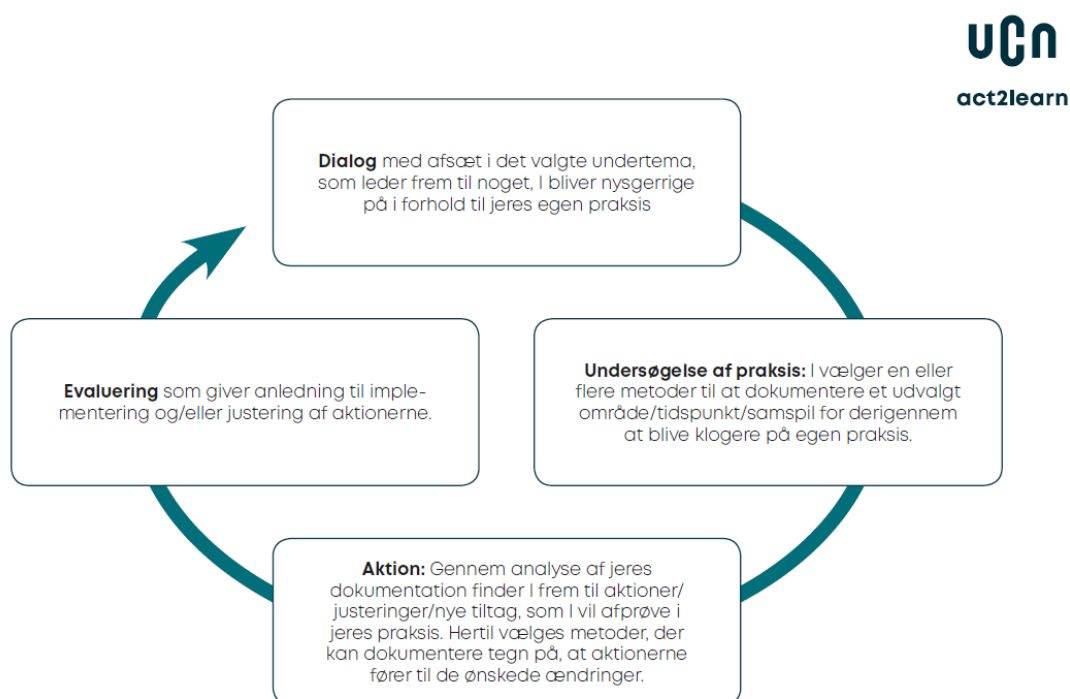
KVALid

KVALid står for Kvalitet i dagtilbud og er et dialogbaseret værktøj til systematisk selvevaluering, der arbejdes med på hele dagtilbudsområdet. Arbejdet har været i gang siden efteråret 2020.

Gennem aktionslæring og med afsæt i kvalitetskriterierne i KVALid, undersøger, udforsker og evaluerer vi løbende vores pædagogiske praksis.

Med KVALid arbejdes der med rammerne omkring barnet – altså læringsmiljøet. Her kigges både på struktur, proces, børneperspektiv og læreplanen, i tråd med Børnesynet.

Når der arbejdes med KVALid er det i en aktionslæringstilgang. Nedenstående model viser et loop i aktionslæringstilgangen.

B Ø R N E S Y N

BØRNESYN

Det enkelte barn er ligeværdigt, unikt og indeholder masser af ressourcer og udviklingspotentialer. Barnet udvikler sig og lærer gennem relationer til andre – såvel børn som voksne i et forpligtende fællesskab.

Barnet skal forstås ud fra de sammenhænge, det indgår i og ud fra de betingelser det har for at handle. Barnets adfærd kan derfor ikke ses løsrevet fra de voksnes praksis og slet ikke løsrevet fra de rammer og regler de voksne sætter op for børnenes liv med hinanden.

- For at forstå barnet, skal vi voksne undersøge barnets baggrund og hverdag
- Barnet er aldrig et problem, men det kan være en del af en problematik – og så har vi som voksne ansvaret.
- Barnets trivsel og udvikling påvirkes af hvilken tilgang og sprog, vi voksne anvender i kontakten med barnet

SOM FAGPROFESSIONEL I BRØNDERSLEV KOMMUNE BETYDER DET:

- At du er bevidst om, at den måde du forstår barnet på og det sprog du bruger, har afgørende betydning for barnets udvikling og muligheder.
- At du tager ansvar for at finde ud af hvad det er der i omgivelserne står i vejen for barnet, hvis barnet ikke lykkes ift. de krav og forventninger vi stiller i dagplejen, daginstitutionen og i skolen.
- At du aldrig beskriver et barn negativt - for så er det umuligt at forandre sig som barn
- At du kan tænke ud fra flere perspektiver, fordi virkeligheden altid kan se anderledes ud og kan ændres. Derfor benytter du flere forskellige tilgange for at barnet skal lykkes.
- At du er bevidst om at et fællesskab ikke udvikles ved at fokusere på individer – men snarere omvendt: Fællesskabet er rammen for individets dannelse og udvikling
- At du er bevidst om, at forældres holdninger og deltagelse i børnenes liv, har betydning for børnenes fællesskaber

På dagtilbudsområdet i Brønderslev Kommune arbejder vi ud fra et fælles Børnesyn. Dette danner grundlag for vores pædagogiske praksis. Børnesynet har en betydning for den

måde, vi møder børnene på. Vi ser børn som kompetente aktører, der har brug for omsorg, udfordringer og positive forventninger. Sproget skaber virkeligheden og vi arbejder derfor bevidst med narrativer. Vores dagtilbud skal danne rammen for det gode børneliv, og vi arbejder ud fra en erkendelse af, at alle børn har brug for at være en del af et fællesskab, hvor de føler sig set, hørt og forstået. Vi ser børnenes initiativer og perspektiver som noget centralt i forhold til at udvikle selvværd og gå-på-mod. Børnene skal opleve glæde ved at lære, hvorfor vi har ansvar for at have fokus på dette igennem hele vores dag. Med KVALid har vi fokus på at opkvalificere læringsmiljøerne omkring børn, da barnets forudsætninger skal forstås ud fra de rammer, som barnet indgår i - og de muligheder de har for at handle.

I Brønderslev Kommune betyder det at...

I det daglige arbejde har vi hele tiden fokus på at agere ud fra Børnesynets intentioner. To gange årligt afholdes en fælles intro-dag for nye medarbejdere på skole- og dagtilbudsområdet, hvor der introduceres til Børnesynet, den systemiske tilgang, den sammenhængende børnepolitik og arbejdet med udvikling i fællesskaber. Børnesynet er vedhæftet stillingsopslag, når vi søger nye medarbejdere på dagtilbudsområdet. Dette sikrer et indblik i vores tilgang helt fra starten af ansættelsesforholdet.

Dannelse og børneperspektiv

Børn skal opleve at have indflydelse på deres hverdag og inviteres til aktiv deltagelse i egen læring. Dannelsesprocessen sker hele dagen, da der opstår mange daglige situationer, hvor barnet skal agere i samarbejde med andre. Det er i denne proces vi skaber forudsætninger for, at barnet oplever at være medskabende af egen læring. Det er ligeledes i denne proces, at børnene kan lære, at verden er større end dem selv, og at det er en fælles opgave at passe på hinanden og på fællesskabet.

I Brønderslev Kommune betyder det at...

Børnene i dagtilbud skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og for at styrke den demokratiske forståelse. Gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer inviteres barnet til at være aktivt deltagende og have reel indflydelse på dagligdagen og aktiviteterne i institutionen. De voksne støtter børnene i at forholde sig prøvende og nysgerrigt til verden omkring sig, så de oplever at være en del af et demokratisk og mangfoldigt fællesskab.

Leg

Legen har værdi i sig selv og er grundlæggende for børnenes sociale og personlige læring, trivsel og udvikling. Derfor udgør legen et særdeles vigtigt element i vores forståelse af den måde, hvorpå børn tilegner sig livserfaringer. Børns nysgerrige og eksperimenterende tilgang til verden og legen skal imødekommes og prioriteres i det daglige arbejde. Vi ser den frie og spontane leg som en vigtig del af barnets hverdag - her har barnet mulighed for at udvikle selvbestemmelse og indflydelse sammen med andre. Legen skal ske på børnenes præmisser, men kan rammesættes af de voksne, så den udvikles og nuanceres i samarbejdet.

I Brønderslev Kommune betyder det at...

Vi voksne går foran, ved siden af og bagved børnene i både voksen- og børneinitieret leg. Vi arbejder ud fra ICDP, som understøtter samspillet og hvor den voksne har ansvaret for

relationen. Vi arbejder med at inddele læringsrummene med plads til mindre grupper, både indendørs og udendørs.

Læring

Børns læring i dagtilbud skal forstås bredt og handler om at understøtte børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling. Det indebærer bl.a. at stimulere børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd, sprog og motorik, hvilket sker gennem fx leg, relationer og udforskning. Børns læring tænkes ind i den daglige praksis på tværs af strukturer. Vi har fokus på at skabe læringsmiljøer, der sikrer deltagelsesmuligheder for alle og at processer er meningsgskabende og motiverende for børnene. Trygge relationer i fællesskabet har stor betydning for børnenes læringslyst, da det er i samarbejde med andre, at læring og udvikling kan finde sted. Børns læring finder sted i både børne- og vokseninitierede aktiviteter, leg og rutinesituationer, og et stærkt pædagogisk læringsmiljø har derfor fokus på kvaliteten i alle typer af situationer gennem hele dagen.

I Brønderslev Kommune betyder det at...

Vi har fokus på at tilrettelægge læringsmiljøer med udgangspunkt i muligheden for udforskning og udfoldelse af læringsituationer, der understøtter barnets udvikling. Vi har fokus på at balancere fordelingen af børne- og vokseninitierede aktiviteter i løbet af hele dagen og hver dag, så mulighed gives for at læring kan opstå planlagt og spontant. Vi har fokus på at hjælpe børnene med at komme fra idé til handling, med fælles planlægning og sammen finde løsningsmuligheder. Vi har fokus på børnenes nærmeste udviklingszone, således, at der stilles krav og aktiviteter, som børnene har mulighed for at lykkes med og som børnene samtidig lærer af og udvikles gennem.

Børnefællesskaber

Dagtilbuddet skal skabe rum for, at børn kan etablere venskaber og fællesskaber på tværs af alder, køn og kultur. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så der er en balance mellem initiativer fra det enkelte barn og hensyn til fællesskabet.

Vi arbejder med inkluderende børnefællesskaber, hvor vi møder barnets behov og viser det, at der er plads til alle i vores fællesskab. Et trygt børnefællesskab er fundamentet for børns sociale liv og trivsel og det er her børn udvikler vigtige kompetencer som engagement og samarbejde med andre børn. Børn lærer her at have indflydelse på eget liv og bidrage til fællesskabet.

Børn indgår hver dag i forskellige meningsfulde fællesskaber, der er motiverende for deres trivsel og læring. Det er både forældre og personale der er ansvarlige for at skabe et inkluderende miljø i institutionen, som alle kan indgå i.

I Brønderslev Kommune betyder det at...

Vi har fokus på at tilgodese hele børnegruppens behov og interesser og skabe et inkluderende læringsmiljø, hvor der tages udgangspunkt i den aktuelle børnegruppens forskellige behov, aktivitetsniveau og interesser. Vi er opmærksomme på at være lyttende og indgå i dialog med børnene, samt være opmærksomme på børnenes nonverbale sprog og agere herefter. Vi har fokus på at få alle med og skabe fælles opmærksomhed og støtte alle børn i at have muligheden for at være en del af både vokseninitierede aktiviteter og børnenes egne lege.

Pædagogisk læringsmiljø, herunder arbejdet med fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljøer

Tilrettelæggelsen af det pædagogiske læringsmiljø skal ske ud fra hensyn til børnenes perspektiver og deres forskellige forudsætninger samt børnefællesskabet og børnegruppens sammensætning. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges gennem hele dagen. Det betyder, at det pædagogiske personale arbejder bevidst med både leg, spontane og planlagte aktiviteter og rutiner, så børnenes trivsel og læring er i fokus i alle situationer.

Udgangspunktet for børns læring er et trygt og inspirerende pædagogisk læringsmiljø. Læringsmiljøer, både ude og inde, skal understøtte de værdier den pædagogiske praksis bygger på, den faglige tilgang til den aktuelle børnegruppe samt den kvalitet vi gerne vil opnå.

Børnemiljøer skal forstås bredt og dækker over det samlede fysiske, psykiske og æstetiske miljø.

I Brønderslev Kommune betyder det at...

Vi arbejder med læring hele dagen, hver dag, hvilket er afspejlet i kvaliteten i de rutineprægede situationer og i vores indretning af de fysiske læringsmiljøer, både ude og inde. I indretningen af læringsmiljøer inddrager vi børnenes perspektiver og den aktuelle børnegruppes behov og arbejder bevidst med mulighederne for læring. Via blandt andet Børnesynet og KVALid justerer vi løbende læringsmiljøerne *omkring* det enkelte barn og børnegruppen.

Forældresamarbejde

Samarbejdskultur er et fælles ansvar mellem institutionen og hjemmet som understøtter det pædagogiske arbejde. Dette gør vi ved at inddrage forældrenes viden og personalets faglighed om børns læring, trivsel, udvikling og dannelse og centrere samarbejdet om dette.

Det kan også involvere, at personalet informerer forældrene om det pædagogiske arbejde i dagtilbuddet, og at det pædagogiske personale vejleder forældrene efter behov og understøtter barnets læring i familien. Samarbejdet skal være baseret på tillid, tilpasses den enkelte families behov og have fokus på at få talt om de gensidige forventninger til hinanden.

I Brønderslev Kommune betyder det at...

Vi har fokus på at anse alle forældre som værdifulde samarbejdspartnere, hvor tillid skabes ved at forældrenes værdier, kultur og synspunkter respekteres, og der tages initiativ til kontakt og dialog med gensidig udveksling af informationer. Vi har fokus på regelmæssigt at afholde møder med forældre og arrangementer, hvor indholdet blandt andet er præget af hvad forældrene er optagede af. Vi har fokus på at have en systematik for hvordan nye forældre bydes velkommen og sikres den rette information før, under og efter opstart. Vi anvender kommunikationsplatformen Aula, der er med til at styrke samarbejdet mellem forældre og institution og giver forældrene mulighed for at følge med i hverdagen og den pædagogiske praksis i institutionen.

Børn i udsatte positioner

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det understøtter læring, udvikling, trivsel og dannelse hos børn i udsatte positioner. Med børn i udsatte positioner menes der bl.a. børn med svag socioøkonomisk baggrund og med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, men udsathed er et dynamisk fænomen, og alle børn kan, i perioder, opleve at stå uden for børnefællesskabet i løbet af deres tid i dagtilbud. Børn i udsatte positioner har i særlig grad brug for at blive mødt med positive forventninger og opleve, at de er en betydningsfuld del af fællesskabet. De skal udfordres og opleve mestring i voksen- og børneinitierede lege og aktiviteter. Kvaliteten af samspillet mellem barnet og det pædagogiske personale samt den generelle kvalitet i dagtilbuddet har særlig stor betydning for børn i udsatte positioner.

Alle børn er unikke og har forskellige forudsætninger. Derfor tilrettelægger vi den pædagogiske praksis således, at alle har lige deltagelsesmuligheder i betydningsfulde fællesskaber. Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af børnefællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.

I Brønderslev Kommune betyder det at vi...

Vi har fokus på etableringen af stærke læringsmiljøer for alle børn og tilbyder læringsmiljøer der bedst muligt tilgodeser det enkelte barns behov. Heri indgår en hensigt om at fordele børn i udsatte positioner fx børn med sproglige og/eller sociale vanskeligheder, i de institutioner der kan imødekomme disse vanskeligheder. Derfor har vi oprettet såkaldte *pluspladser* i udvalgte institutioner.

Sammenhænge, herunder inddragelse af lokalsamfundet

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så børnene oplever sammenhæng i overgangene. At understøtte og skabe en tryk sammenhæng på tværs sker i et tæt samarbejde mellem forældre, dagtilbud, skole og SFO/fritidshjem. Det sidste år i dagtilbud bliver det pædagogiske læringsmiljø tilrettelagt med skoleforberedende aktiviteter. Det handler bl.a. om, at børnenes nysgerrighed stimuleres, og at børnene støttes i fx at fordybe sig og være vedholdende. Dagtilbuddets arbejde med børnenes trivsel og deltagelse i børnefællesskaber og evner til at danne relationer er desuden en vigtig del af de skoleforberedende aktiviteter.

De vigtige overgange i børns liv, har stor betydning for deres trivsel og arbejdet med at forberede børn på denne overgang er en stor del af deres institutionsliv. Arbejdet understøtter børns lyst til at lære og giver dem mod på nye oplevelser.

Samarbejdet med lokalsamfundet kan indebære forløb med biblioteker, idrætsforeninger, museer, plejehjem, erhvervsliv mfl. Det er det pædagogiske personale der sikrer, at eventuelle samarbejder, foregår indenfor den pædagogiske ramme, samt at de altid har børns trivsel, læring, dannelse og udvikling for øje.

I Brønderslev Kommune betyder det at...

Den sidste tid i nuværende dagtilbud skal der arbejdes med at skabe sammenhæng til kommende dagtilbud for at sikre den gode overgang i overensstemmelse med "Formålsbeskrivelsen og handleplan for den gode overgang". Vi laver overgangsbeskrivelser i Hjernen&Hjertet.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i de seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer. De seks læreplanstemaer skal ses i sammenhæng og samspil med hinanden og forekommer i praksis ikke som adskilte temaer. Der kan hentes inspiration i KVALid materialet.

Vi arbejder ud fra en bred læringsforståelse, som særligt er kendetegnet ved nærværende voksne, som har opmærksomhed på børnenes behov og initiativer. Vi arbejder med mindre læringsmiljøer, hvor vi skaber muligheder og tilbud til børnene, som støtter deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Integrerede institutioner skal udarbejde to planer – én for vuggestuen og én for børnehaven.

Et vigtigt aspekt i dette arbejde er evaluering, hvorfor dette præsenteres først herunder.

Institutionerne kan finde inspiration til arbejdet her:

[Den styrkede pædagogiske læreplan – rammer og indhold | emu danmarks læringsportal](#)

Evalueringskultur

I Brønderslev Kommunes dagtilbud forholder vi os løbende til vores pædagogiske praksis. Evaluerende pædagogisk praksis handler om løbende og systematisk at evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø, børnegruppens og det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse. En systematisk evaluerende pædagogisk praksis og dokumentation heraf, styrker kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø og sikrer, at det hele tiden er justeret og tilpasset den aktuelle børnegruppens behov.

Hos os betyder det at vi...

Kom her med eksempler på evalueringskultur fra jeres institution.

I Dronninglund Børnehave er evalueringskulturen et af vores særlige fokuspunkter. Som det kan læses i vores evaluering anno 2022, har det været noget, vi ikke har haft nok fokus på gennem årene, og dermed også noget vi ikke har den største rutine i. Vi arbejder målrettet på at gøre evalueringskulturen til en naturlig del af den pædagogiske praksis, så det bliver gjort på en måde, som giver mening for os.

Vores klare mål er: - Vi vil kunne evaluere og benytte evalueringerne til at forbedre os.

- Vi vil forsøge at opbygge en evalueringskultur, hvor det bliver en god rutine, med enkle men effektive metoder.
- Vi vil opbygge et kartotek med evalueringsmaterialet, så det er til rådighed og vi kan se om vores evalueringskultur forbedres over tid.

Vores evalueringskultur er i den spæde opstart, hvor vi på vores ugentlige stuemøder bruger KVALID. Hver stue arbejder med et selvvalgt emne, som evalueres på hver gang. Emnet behøver ikke nødvendigvis at skifte hver uge, man kan sagtens arbejde videre med samme emne flere uger – men vi holder status og fokus ved at lave en del-evaluering på hvert stuemøde.

Når vi har haft et tema/fokusområde/indsatsområde eller lignende er vi gode til at tale det igennem på personalemøde før, under og efter. Her er næste skridt, at vi får lavet det

skriftlige både før under og efter, så vi får dokumenteret vores pædagogiske praksis – hvilket ikke har været den gængse arbejdsgang før.

Dette tema har vi senest arbejdet med:

Vi har senest arbejdet med det relationelle i forhold til vores yngste børn. Når de starter i Dronninglund Børnehave inddeles de på 2 stuer (Mariehønen og Sommerfuglen), hvor de har deres daglige gang. Vi blev nysgerrige på hvad det ville betyde relationelt for de yngste, hvis de 1 gang om ugen i nogle måneder var sammen på en stue, sammen med 2 voksne. Hvor de voksne kun skulle tænke på en aldersgruppe, nærvær, tryghed, tillid og at skabe relationer på tværs af børnegrupperne.

Til sidst udvidede vi til at børnene spiste deres madpakker sammen også, så hele formiddagen var på tværs af de to stuer.

Det blev en stor succes. Vi kunne evaluere og konkludere, at børnene fik skabt relationer på tværs af stuerne. De søgte hinandens selskab på legepladsen, de lærte af hinanden (NUZO) og fortalte glade om hvad de havde lavet sammen.

Faktisk lærte vi så meget af temaet med de yngste, at vi fortsætter med at opdele på den måde efter sommerferien. Det giver god mening allerede at skabe relationerne så tidligt, for senere bliver de samlet i Cafe´gruppen (førskelegruppen) og så kender de allerede hinanden langt bedre. Så den røde tråd i børnenes liv kan vi støtte op omkring på denne måde, hvor mange af vores børn jo kommer til at gå i skole sammen mange år frem.

Inden udgangen af maj: ovenstående evalueret på personalemøde den 13. juni 2023.

Inden udgangen af november (indsæt dato):

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hos os betyder det at vi...

Skriv her eksempler på hvordan I arbejder med læreplanstemaet i jeres institution.

Dette tema har vi senest arbejdet med:

Inden udgangen af maj (indsæt dato):

Inden udgangen af november (indsæt dato):

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hos os betyder det at vi...

Skriv her eksempler på hvordan I arbejder med læreplansteamet i jeres institution.

Dette tema har vi senest arbejdet med:

Inden udgangen af maj (indsæt dato):

Inden udgangen af november (indsæt dato):

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hos os betyder det at vi...

Vægtet arbejdet med børnenes sprog i det daglige meget højt.

Vi tror på, at det ikke kun er gennem sprog-grupper og taleundervisning, at vi understøtter og udvikler børnenes sproglige udvikling, men at dette i høj grad sker gennem vores samspil med børnene i det daglige. Det er gennem de daglige små samtaler, at vi støtter, giver tid og rum til at børnene bliver hørt, hver med deres stemme.

Nogle har brug for mere tid end andre til at få helt styr på udtale, mundmotoriske udfordringer og bestemte lyde – imens det for andre synes som en leg. Vi forsøger altid at hjælpe sprogligt udfordrede børn på deres individuelle niveau, og ved at gøre deres udfordringer naturlige og ufarlige, så de formår at beholde deres lyst til at "arbejde" med sproget/deres lyst til at tale (og gerne tale meget 😊).

Det er os meget på sinde, at der kommunikeres på en "ordentlig" og dannet måde i Dronninglund Børnehave. Med det mener vi, at her taler vi pænt til hinanden. Hvis der f.eks. bruges ironi/sarkasme foran børnene, sætter vi som oftest ord på efterfølgende, så børnene forstår det bedre: "Se, jeg smiler – jeg sagde det kun for sjov eller for at drille, det var lidt dumme ord jeg brugte der".

Hvis I kommer i vores børnehave, vil I helt sikkert opleve, at vi bruger ordene "Nej tak" – i stedet for "Nej" eller "Lad være med det". Vi synes, at det er en respektfuld måde at bede børnene stoppe den uønskede aktivitet på. Derudover kan vi høre, at børnene griber ordene og bruger dem til hinanden indbyrdes, hvis der er noget de ikke bryder sig om.

Kommunikation er i alle relationer noget af det vigtigste for at sociale samspil kan fungere. Både de verbale og de non-verbale, og vi er meget bevidste om, at vi skal være gode

rollemodeller i den henseende. Derfor vil I også opleve, at de voksne sætter ord på egne følelser i løbet af dagen overfor børnene. "Det gør mig rigtig glad når...." – "Jeg bliver faktisk ked af det når....." osv. På den måde ved børnene, at det er helt okay, at man har forskellige følelser på forskellige tidspunkter – og de vil lære gennem spejling, hvordan man sætter ord på de følelser, som er så svære helt at forstå.

Skriv her eksempler på hvordan I arbejder med læreplansteamet i jeres institution.

Vi har en sprogansvarlig, der sammen med lederen, har det overordnede sproglige overblik i børnehaven. Det vil sige, at når der laves fokuspunkter i Rambølls Hjernen og Hjertet på børnene, så behøver alle pædagoger ikke at have det store forkromede overblik, det har den sprogansvarlige. På et pædagogmøde fortæller hun de enkelte pædagoger, at nu er det tid til at kigge fokuspunkter på det enkelte barn igennem, evaluerer, afslutte eller oprette nye.

Vi arbejder, som nævnt ovenfor med sproget hele tiden, og har det derfor også som fokuspunkt hele året, sammen med alsidig, personlig og social udvikling. (Dette kan ses på vores årshjul).

Vi bruger det lokale bibliotek rigtig meget, og det er fantastisk indrettet, både til små ture, men også til længere ture med madpakker og hygge med højtlesning i deres hygge kroge. Hjemme i Børnehaven vil I se, at vores bøger er i børnehøjde, og vi oplever tit at børnene sidder og kigger i bøger. Hvis de i en periode er optaget af noget specielt (f.eks. brandbiler), så går vi gerne op på biblioteket og låner bøger om det, og udvider det også rigtig gerne med et besøg fra den lokale brandstation.

Vi er i den spæde opstart med at bruge piktogrammer, hvor det ikke kun er til enkelte børn, men til en hel børnegruppe. Det er meget spændende at arbejde med, og vi oplever, at der er rigtig mange børn, som virkelig har godt af den forudsigelighed og struktur det giver.

Derudover er vi i gang med at støtte op om det før-skriftlige sprog. Det gør vi ved at sætte labels med ord op, alle de steder det giver mening. Det vil sige, at vi sætter en label med

ordet "vindue" op på vinduet – "skab" skal op på skabet. På den måde sikrer vi os, at børnene ser bogstaverne i den rigtige rækkefølge, og forhåbentlig kan genkende og have lettere ved at lære at læse senere.

Især i sommerperioden bruger vi musik rigtig meget ude på legepladsen. Vi er bevidste om, at rytmen og strukturen i sangene er gode for den sproglige udvikling, så tager vi højtaleren frem, og så er der gang i både dansemusik og forskellige sanglege. Vi har fået en multibane med et lækkert underlag, og børnene elsker at røre sig til musikken. Der bliver sunget, danset og sproglig stimuleret på højt plan til musikkens lokkende rytmer.

Ud over bare at have det sjovt og fedt med at udforske de sproglige muligheder via lege og daglige samtaler med børnene, så er vi også meget bevidste om, at for nogle er det bare ikke nok. Her er vi, i stort samarbejde med jer forældre, selvfølgelig altid klar til at lave en faglig begrundet indstilling til PPR, så det enkelte barns sproglige udvikling kan blive tilgodeset bedst muligt.

Her har vi som selvejende Børnehave nøjagtig samme rettigheder som de kommunale institutioner – så jeres barn får de samme tilbud om at blive tilset af talepædagog og eventuelt få taleundervisning i Børnehaven af denne.

Dette tema har vi senest arbejdet med:

Inden udgangen af maj (indsæt dato):

Januar 2024.

Tema: Sproggrupper.

Vi har for nylig indkøbt sprogkufferter – det vil sige, at dem har vores skønne støtteforening faktisk sørget for at indkøbe til os. Disse kufferter læner sig op ad de sprogscreeninger vi laver i Rambølls Hjernen og Hjertet, som er det der bruges som sprogligt arbejdsredskab i Brønderslev Kommune.

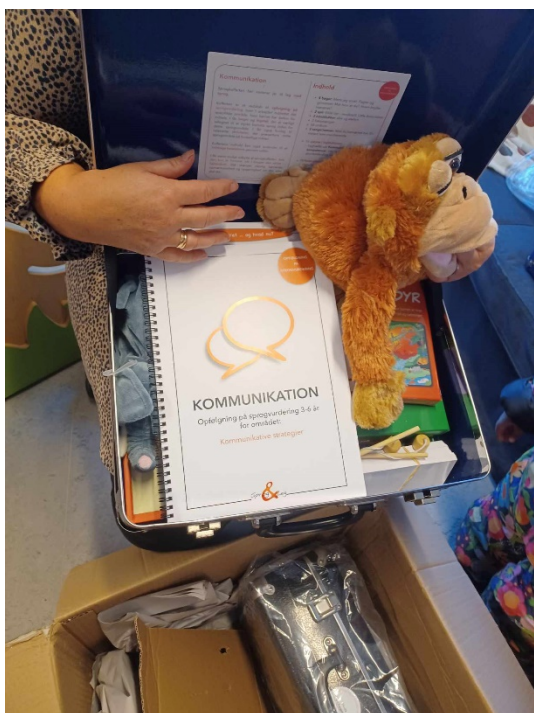
Vi ansatte i november 2023 en ny pædagog i børnehaven som har en speciel interesse inden for den sproglige udvikling, og hun er nu vores sprogansvarlige sammen med vores leder. Derfor er det skønt, at vi nu kan arbejde mere målrettet med børnenes sproglige udvikling, og vi vægter højt at afsætte tiden til dette.

Hver tirsdag samler sprogpædagogen 1 gruppe på 4-5 børn (det er de samme børn i 3 måneder) i en halv time. Her bliver der arbejdet med et bestemt emne inden for sprog, ud fra hvad sprogscreeningerne fortæller. De første 2 grupper vi arbejder med, er målrettet emnet kommunikative strategier.

Der bliver lavet en fælles opstart, lidt spil, en sang og en afslutning hver gang. Grupperne kører i ca. 3 måneder, hvorefter der evalueres på om der mærkes en ændring i børnenes sproglige udfordringer. Opstarten af forløbet er lavet under kyndig vejledning af vores talepædagog, hvor der også løbende bliver givet feedback på pædagogens rolle i forhold til arbejdet med børnene.

laves en individuel opstartsplan og snak til de forældre som har børn der skal være med i sproggruppen.

Herudover vil der blive talt med forældrene om, hvad der med fordel kan sættes fokus på derhjemme i perioden, så vi kommer hele vejen rundt om barnet, og den røde tråd i det sproglige arbejde sikres.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hos os betyder det at vi...

Vi har i en længere periode fra maj til august 2023 haft særlig fokus på læreplanstemaet krop, sanser og bevægelse. Dette har vi gjort både stuevis og på tværs af stuerne i det daglige med børnene samt i små opdelte temaer.

Vi har i personalegruppen haft læreplanstemaet på som fagligt punkt på dagsorden til 3 personalemøder, hvor vi er kommet i dybden med hvad vi i Dronninglund Børnehave forbinder med temaet – hvordan vi sikrer, at læringsmiljøerne understøtter børnenes udvikling.

Det har været vigtig for os at have fokus på, at krop, sanser og bevægelse ikke kun er bevægelse og fart for børn, men at børnene kommer ned i tempo og fornemmer/føler deres krop i ro også.

Helt naturligt har vi i dagligdagen rig mulighed for at støtte op omkring krop, sanser og bevægelse på vores skønne legeplads. Der er klatretårne, sandkasser, gynger, sansegynge, mooncars, løbecykler, bålhytte og multibane med gummifliser. Der bliver brugt mange timer dagligt på at øve og udvikle motoriske færdigheder, hvor de voksne er lige i nærheden og klar med en støttende kommentar eller hånd hvor der er brug for det.

Vi har brugt vores lukkede facebook gruppe til at dokumentere forældrene, og arbejder på at lave en farverig planche, hvor der laves punkter med hvad krop, sanser og bevægelse er for Dronninglund Børnehave.

Udover ovenstående har vi koblet læringsmijø på med overskriften "Pauser/stillestund". Vi finder det yderst vigtigt, at børnene får mulighed for at finde plads og rum til stillestund i løbet af dagen, hvor de kan finde ro og lære at mærke efter hvad deres krop fortæller. Alle børn er ikke ens, og derfor har alle heller ikke brug for at holde stillestund på samme måde. For nogle er det måske at få læst en bog, for andre at sidde stille med venner og lave en perleplade og for andre igen, er det måske bare at vide, at der er en voksen som bliver sammen med dem, ved den aktivitet de har valgt. Nogle klarer det næsten selv, andre skal have lidt mere hjælp.

Skriv her eksempler på hvordan I arbejder med læreplansteamet i jeres institution.

- **Tema om sanser:** Vi har stuevis arbejdet med sanser. Det er blevet til rigtig mange ture i naturen, hvor der har været fokus på at stoppe op og lytte til naturen, smage på f.eks. skovsyre, røre svampe, bark, biller og blomster. Kort fortalt opleve naturen med alle sanser. Nogle er rigtig gode til det, mens andre skal øve sig lidt mere inden det falder naturligt – det sjove er, at det faktisk gælder både børn og voksne – så vi har lært at øve os sammen med børnene i naturen, hvor vores børn er fantastiske til at være mere i nuét.
Sanserne på stuerne: På stuerne har vi haft små sanselege med smagssansen, hvor børnene skulle gætte, hvad de smagte på – blindsmagning.
Finde farver og mærke bløde/hårde ting: Børnene fandt ting i naturen og de blev efterfølgende sat på papir og hængt op på stuen.
- **Yoga og mindfulness:** De ældste børn har i en længere periode haft yoga med fokus på kroppens ro og vejrtrækning. I starten var det med masser af grin og med lidt fjolleri, bl.a. fordi det var en helt ny ting at prøve af for dem. Efter nogle gang kunne de faktisk mærke, at det var sjovere at være med og leve sig ind i yoga-stilheden. De var nysgerrige på øvelserne og hjalp hinanden. Efterfølgende har vi oplevet, at børnene gerne vil lære yoga til de andre børn når der leges på vores nye multibane (bane med gumminunderlag).
- **Legepladsen:** Vi bruger hver dag vores legeplads som indbyder til motorisk udviklende aktiviteter – både børne og vokseninitierede.
- **Finmotoriske aktiviteter:** Hverdagsagtige aktiviteter i børnehøjde som perler, klippe/klistre, lego, puslespil, plus/plus, togbane, magneter osv.

Dette tema har vi senest arbejdet med:

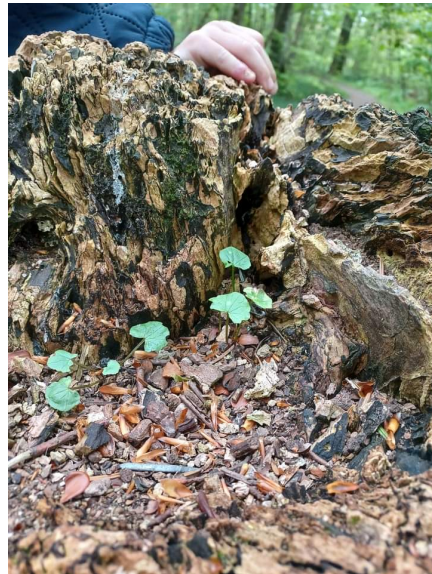
- **Musik og bevægelse:** Vi har efter sommerferien haft mandagsmusik på legepladsens multibane. Der er lavet en playliste med 5 sange, som afspilles på telefon med højttaler så der er god høj lyd.
Sangene er udvalgt så der er 1 sang med bevægelse, 1 med lidt mindre, 2 med god bevægelse og til sidst 1 med afslapning.
Der er mange børn på multibanen på samme tid, og der er nogle af børnene som vælge at sidde på halvmuren og "deltage" ved at iagttage – det er okay. De inviteres løbende ind af de voksne, men et "nej tak" accepteres.
Det er vigtigt, at de voksne deltager på lige fod med børnene i bevægelse og sangene. Vi er rollemodellerne som børnene spejler sig i.
Det vi oplever er, at der er kæmpe store smil på alles læber. Børnene deltager på hver deres niveau, nogle synger højt og laver fagter, andre lytter, nogle danser med bedstevennen og andre helst med en voksen.

Musikken samler os alle – og til sidst putter alle på multibanen mens der lyttes til en stille sang. Mange gange er der en del som slet ikke har lyst til at rejse sig bagefter, og så putter vi lidt længere.
Der er en skøn ro, samhørighed og fordybelse i de øjeblikke.

Den skønneste feedback fra børnene er vist, når de kommer og siger: "Skal vi ikke gøre det igen – NU".

Inden udgangen af maj (indsæt dato):

Inden udgangen af november (indsæt dato): 28. august 2023.

Inden udgangen af november (indsæt dato):

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskers forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hos os betyder det at vi...

Skriv her eksempler på hvordan I arbejder med læreplansteamet i jeres institution.

Dette tema har vi senest arbejdet med:

Inden udgangen af maj (indsæt dato):

Inden udgangen af november (indsæt dato):

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for læreplanstemaet

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hos os betyder det at vi...

Skriv her eksempler på hvordan I arbejder med læreplansteamet i jeres institution.

Overordnet set føler vi, at kultur og fællesskaber er nogle af de vigtigste grundsten i Dronninglund Børnehave. Når vi ser på børnehavens historik som byens ældste og mindste børnehave, er vi rigtig opmærksomme på at traditioner (kultur) har en stor og fundamental betydning – det fællesskab som opleves blandt forældre, børn og personale er unikt, og en af grundene er, at vi gør det i **fællesskab** – med et fælles mål om at forblive "byens bedste, mest hjemlige og mindste børnehave".

JA, I vil i vores hus ofte opleve duften af nybagte boller, varm havregrød med kanelukker og rødgrød til eftermiddagsmad - brændende kærlighed, stegt flæsk med persillesovs og flæsketeg med sprød svær til maddage – en æstetisk oplevelse hver gang. Duften af hygge, nærvær og fællesskab. Derfor er det også et læreplanstema, som vi arbejder med løbende gennem hele året.

Vi har valgt, at vi især i november og december måned har specielt fokus på læreplanstemaet kultur, æstetik og fællesskab. Det har vi bl.a. grundet julen og den helt specielle danske kultur vi gennem tiderne har opbygget omkring netop de traditionsbundne måneder.

Vi går meget op i at starte i november måned med at lave julegaver. Det er et bevidst valg, at vi hvert år prioriterer, at alle børn laver en gave til mor og en til far. Der er så meget kultur i det at **give** en gave – der er fællesskab i det at **lave** en gave, i det at **skabe** noget sammen, at lave noget æstetisk på præcis det niveau, det enkelte barn kan være med på. Hyggesnakken går livligt imens de små hænder fanger limen, malingen, penslen og spændingen ses i de små øjne. Mon mor og far kan se, at lige præcis denne gave er lavet med så stor kærlighed, som de voksne i børnehaven oplever, mens gaven laves. Som vi ser det, så er der meget æstetik og dannelse i det at lave julegaver sammen med børnene, der er en synlig kobling imellem hjem og børnehave – et fællesskab.

Derudover byder december også på fællestur til kirken, hvor en af de store oplevelser er at køre i bus. Det er ikke noget ret mange børn oplever i dag, man sætter sig i en bil, og bliver transporteret fra sted til sted. Det er en oplevelse, som nogle kan fortælle de har prøvet ofte, for andre er det en første gangs oplevelse – ofte oplever vi, at børnene leger bus lege lang tid bagefter. Derudover er selve oplevelsen af at være i en stor kirke også fantastisk, æstetisk og noget helt særligt.

Vi kan godt finde på at erstatte ordet kultur med tradition – og en af de gode december traditioner er bedsteforældre dag. Det er en dag som er velbesøgt, hvor der bliver klippet, bagt, lavet juledekorationer, spist madpakker sammen og hygget igennem. Det er en kæmpe succes, et fællesskab ud over det normale som både børn og voksne elsker.

Vi arbejder meget med at gøre børnehaven til VORES børnehave. Ikke kun personalets, men også børnenes og forældrenes. Derfor går vi meget op i fælles oplevelser – vi har f.eks. sommerfest, arbejdsdag, forældrekafe, spis-sammen aftener og støtteforeningens loppemarked.

Vi bruger vores nærmiljø rigtig meget når vi arbejder med læreplanstemaerne – ofte har vi fokus på det kulturelle og fællesskaberne på ture ud af huset og både børn og voksne er nærværende på en anderledes måde. Vi er så heldige, at vores børnehave er omgivet af steder, hvor der er mulighed for skønne oplevelser – vi går til søen, kolonihaverne, biblioteket, oasen – de ældste børn kommer på lidt længere ture som til kirken og på eventyr stien. Efter turene er noget af det bedste at tale om de fælles oplevelser bagefter – vi genoplever gennem børnenes fortællinger, for ingen ser det samme, alle oplever med egne øjne og med egne narrativer.

Vi er opmærksomme på, at vi i arbejdet med læreplanstemaet ser det enkelte barns styrker og ressourcer, og vi er opmærksomme på at ingen børn er ens. Det er vigtigt for os, at vi de fælles oplevelser synliggør og formidler en accept af børnenes forskellige måder at forstå det oplevede på. Nogle børn er også mere fantasifulde og modige på at prøve nye ting, mens andre har brug for at holde en voksen lidt mere i hånden, hvilket også bliver gjort til en naturlig og helt okay ting overfor alle.

I børnehaven har vi en maddag om måneden pr. stue – det vil sige, at i børnehaven er der 3 maddage om måneden. Det er en dag, som vi fortsætter med at prioritere, og som vi synes giver rigtig god mening i forhold til rigtig mange af læreplanstemaerne. Vi har valgt, at vi vil beskrive maddagen som tema under kultur, æstetik og fællesskab.

Dette tema har vi senest arbejdet med:

Kulturen i det at spise et fælles måltid – månedlige maddage.

Den månedlige maddag starter ud med fælles planlægning i rigtig god tid. Til samling tales der i grupper om, hvad børnene kunne tænke sig at spise. Der er gang i de små hjerner mens der bliver talt om livretter, slik, hvad man bestemt ikke kan lide, hvad man aldrig har smagt og meget andet. Imens er de voksne opmærksomme på at være lyttende og opmærksomme på at få skrevet alle tingene ned, samtidig med at der spredes små ideer – som f.eks. kunne det være lækkert med flæskesteg nu vi nærmer os jul?

Herefter vælges en menu ud, hvor der med udgangspunkt i børnenes ønsker er fokus på den pædagogiske proces: **"hvad kan børnene være med i at forberede og lave"**.

Børnene er med til at skrælle, skære, snitte, osv. De er med i processen alle de steder de kan, samtidig med at fokus er på **KULTUREN I DET AT SPISE ET FÆLLES MÅLTID**.

For os er det vigtigt, at fællesskabet vægter højt på maddagene. Vi er fælles om at lave noget lækkert mad, vi spiser med kniv og gaffel, vi hygger os og småsnakker sammen omkring bordene – det er vist en dansk kultur, som vi alle kender rigtig godt.

Derudover er der rigtig mange børn som virkelig bliver sat på en prøve hver gang der er maddag. Nogle børn skal måske for første gang smage kogte gulerødder, rugbrød, makrel eller noget helt andet. Det kan være ret grænseoverskridende for nogen.... Det kan dog hurtigt vendes til en kæmpestor succes for et barn –

Et eksempel på hvad en maddag – et stort fællesskab og mod kan gøre for et barn:

Et barn har kun haft hvidt brød med i madpakken i lang tid – til en smør-selv-maddag ser barnet de andre spise rugbrød, og de fortæller faktisk, at det smager godt. Det ender med at barnet overvinder sin "skræk" for ikke at kunne lide rugbrød – og nu spiser barnet rugbrød, og har det endda med i madpakken.

Det er sådan en dag, hvor børnene sidder rigtig længe ved bordene til frokost, der er ingen forskel på hvad der spises, alle får det samme, og der kan tales sammen, om det man smager – for alle smager jo det samme. Der opleves på en anderledes måde, og fokus er på den fælles oplevelse. Som vi oplever det, er det en del af vores kultur i børnehaven at have maddage, og det er en kultur, som vi flere gange har evalueret på.

Evalueringen har gået på, skal vi fortsat have maddage, for det er et stort stykke arbejde at afholde dem. Der er en masse planlægning, indkøb og oprydning som børnene ikke er en del af. Konklusionen har hver gang været, at selvfølgelig skal vi fortsat have maddage. Det store arbejde er en lille del af det store udbytte der er for børnene. Det er også en vigtig del af børnehavens DNA at beholde de skønne traditioner der har eksisteret i mange år – derudover er vi også enige om, at det er vigtigt for vores børnehave at have et vist islæt af hjemlig hygge over sig.

Inden udgangen af maj (indsæt dato): hver måned minus juli.

I vores børnehave inviteres der hvert år til høstfest. Det er en dag, hvor alle børn inviteres til at medbringe noget fra egen, bedsteforældres eller måske brugsens” have”.

Der kommer rigtig meget forskelligt med den dag, og børnene fortæller stolt hvad de har med, hvor det kommer fra og viser det til alle de andre. Det kan være alt lige fra den eneste blomst i mors have, 5 poser med forskellige kornsorster, peberfrugt til hjemmelavet marmelade og saft.

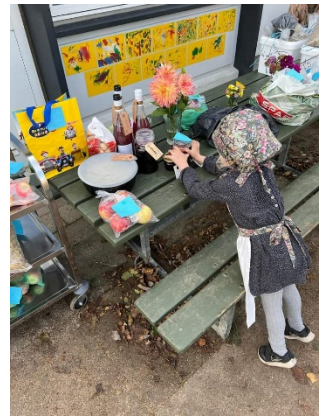
Hele dagen går med at smage på alle de forskellige ting der er medbragt. Der laves saft af mange forskellige slags æbler, koges grød af frugt og snittes grøntsager, alt imens både børn og voksne nyder synes af alle de smukke ting der er medbragt.

Nogle børn er klædt ud i arbejdstøj og fine kjoler den dag sådan som man så ud, da man høstede i gamle dage. Der bliver talt om hvordan man høstede engang, og hvordan man høster nu. Her er det faktisk børnene der er de store fortællere, idet mange af vores familier har kendskab til store maskiner, traktorer og høst på tæt hold.

Dagen efter høstfesten har vi fælles spis-sammen dag i børnehaven, hvor vi laver grøntsagssuppe af alle de lækre grøntsager børnene har haft med dagen før. Det er rigtig hyggeligt at lave et fælles måltid og spise sammen, og for nogle (både børn og voksne) kan det være en udfordring at smage alle de smage, der er forbundet med suppen 😊

En skøn tradition hvor kultur, æstetik og fællesskab virkelig kommer i spil.

Inden udgangen af november (indsæt dato): september måned.